

unesco

Česká komise pro UNESCO

VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2021

Česká komise pro UNESCO

Vznik: usnesením vlády ze dne 1. června 1994 č. 299

Statut: poslední aktualizace dne 2. listopadu 2021

Pozn.: Členské státy Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu dle článku VII Ústavy UNESCO zřizují ve svých zemích národní komise, které mají úlohu spojovacího orgánu pro všechny otázky, které jsou v zájmu UNESCO. Vzhledem k mezinárodně vžitému termínu „komise“ nebyl název tohoto poradního pracovního orgánu vlády (PPOV) změněn na „radu“, ačkoliv se jedná o PPOV s časově neomezenou působností.

1. STATUTÁRNÍ OTÁZKY

1.1. Statut a Jednací řád

Česká komise pro UNESCO (dále jen „Komise“) byla ustavena na základě usnesení vlády ze dne 1. června 1994 č. 299 jako mezipřerostní poradní a koordinační orgán vlády pro záležitosti týkající se Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu (UNESCO) v návaznosti na příslušná ustanovení Ústavy UNESCO a Charty národních komisí UNESCO.

Činnost Komise upravuje Statut a Jednací řád. Statut upravuje postavení, úkoly, složení a orgány Komise, jakož i postavení a úkoly Sekretariátu Komise. Jednací řád stanoví zásady zasedání Komise a jejích orgánů (Výkonného výboru a odborných sekcí). Platná verze Statutu je účinná ke dni 2. listopadu 2021. Platná verze Jednacího řádu je účinná ke dni 11. dubna 2017.

1.2. Členská základna

V souladu s čl. III a IV Statutu jsou členy Komise zástupci ministerstev a institucí, jež se aktivně podílejí na plnění programů UNESCO, zástupci české odborné veřejnosti, kteří jsou činní v oblastech aktivit UNESCO, a čestní členové. Členy Komise jmenuje a odvolává ministr zahraničních věcí s přihlédnutím k zajištění vyváženého zastoupení odpovídajícího hlavním programovým oblastem UNESCO, a to zejména na základě návrhů příslušných ministerstev a institucí. Funkční období členů Komise je čtyřleté. V souladu s čl. VI Statutu jmenuje a odvolává předsedu a místopředsedy Komise ministr zahraničních věcí.

K obnově mandátu celé Komise došlo ke dni 1. prosince 2019. Po revizi členské základny v roce 2019 je Komise tvořena 40 členy: 7 zástupců ministerstev, 23 zástupců institucí, 4 členové jmenovaní *ad personam*, 5 čestných členů a vedoucí tajemník Sekretariátu Komise. Seznam členů Komise ke dni 31. prosince 2021 je uveden v příloze.

V roce 2021 došlo v Komisi ke třem personálním změnám: vzhledem ke změně obsazení funkce předsedy Koordinačního týmu Sítě přidružených škol UNESCO byl dne 14. ledna z funkce člena Komise odvolán Mgr. Petr Šimíček a na jeho místo byl k 15. lednu jmenován Mgr. Václav Pražák; na návrh Akademie věd byla dne 31. července odvolána z funkce člena Komise RNDr. Hana Sychrová DrSc. a na její místo byl k 1. srpnu jmenován prof. RNDr. David Honys Ph.D.; vzhledem ke změně obsazení funkce vedoucího tajemníka České komise pro UNESCO byl dne 22. srpna z funkce člena Komise odvolán Mgr. Petr Štěpánek, PhD. a na jeho místo byl k 23. srpnu jmenován PhDr. František Med, MBA.

2. SEKRETARIÁT KOMISE

Hlavním úkolem Sekretariátu Komise je zajišťovat provádění rozhodnutí přijatých Komisí a jejími orgány, poskytovat administrativní podporu a udržovat kontakty se Sekretariátem UNESCO v Paříži a s partnerskými národními komisemi. Sekretariát Komise je v souladu s usnesením vlády ze dne 12. června 1996 č. 328 začleněn do Odboru OSN a globálních otázek MZV. Sekretariát Komise byl ke dni 31. prosince 2021 tvořen třemi pracovníky: vedoucím tajemníkem České komise pro UNESCO, tajemníkem Sekretariátu komise a asistentem Sekretariátu komise.

3. ČINNOST KOMISE

Spolupráce České republiky s UNESCO, tj. provádění závazků vyplývajících pro Českou republiku z jejího členství v UNESCO a z jejího členství v mezinárodních úmluvách, jejichž deponitářem je generální ředitel UNESCO, je prováděna a financována věcně příslušnými ministerstvy, případně dalšími orgány státní správy, v souladu se zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy, v platném znění.

V roce 2021 se Komise nad rámec své běžné agendy aktivně věnovala především tématům projednávání stavebního zákona z pohledu ochrany památek a životního prostředí, a dále dopadům pandemie Covid-19 na společnost, zejm. v oblasti vzdělávání a kultury. Předseda Komise vydal dne 22. 11. 2021 stanovisko, v němž doporučil vládě, aby v reakci na zhoršující se epidemiologickou situaci v ČR nepřístupovala k plošnému uzavírání škol a školských zařízení pro prezenční vzdělávání.

3.1. Zasedání pléna Komise

V souladu s čl. V Statutu se zasedání Komise konají dle potřeby, nejméně dvakrát ročně. V roce 2021 se uskutečnila dvě plenární zasedání Komise, s ohledem na nepříznivou epidemiologickou situaci částečně online.

Komise na svém prvním plenárním zasedání dne 11. června 2021 diskutovala otázku, v níž se dlouhodobě angažovala, a sice aktuální vývoj okolo projednávání návrhu stavebního zákona z pohledu památkové péče a ochrany životního prostředí. Členové se shodli, že budou i nadále téma aktivně sledovat a v návaznosti na další vývoj případně Komise osloví se svým stanoviskem členy Senátu PČR. Komise dále vyslechla informace předsedů tří odborných sekcí Komise k jejich činnosti (viz bod 3.3.), věnovala se schválení obnovení mandátu předsednictva Komise a jejích sekcí s platností od ledna 2022 a novelizaci Statutu Komise. Členové byli rovněž seznámeni s výroční zprávou Komise za rok 2020 a s informacemi o ustavujícím zasedání nového Koordinačního týmu Sítě přidružených škol UNESCO v ČR.

Druhé plenární zasedání Komise se uskutečnilo dne 3. prosince 2021 a věnovalo se především tématu dopadů pandemie Covid-19 na společnost. Členové byli obeznámeni s některými výsledky sociologického šetření PAQ Research „Život během pandemie“, který probíhal od března 2020 s cílem sledovat, jak se vyvíjí sociální chování občanů ČR od začátku pandemie Covid-19, a jak její trvání a související problémy dopadají na jejich život. Následně představila zástupkyně Stálého delegáta ČR při UNESCO výstupy ze 41. Generální konference (GK) UNESCO, která proběhla ve dnech 9. – 24. listopadu 2021 v Paříži, a jejíž součástí byly také oslavy 75. výročí založení organizace. Předseda Komise následně doplnil informaci o zasedání ministrů školství na okraj 41. GK (GEM - Global education meeting). Členové rovněž vyslechli informace o aktivitách jednotlivých odborných sekcí Komise, o přehledu záštit poskytnutých Komisí v aktuálním roce a zprávu z Valného shromáždění Sítě přidružených škol UNESCO. Závěrem Komise odsouhlasila plán termínů zasedání pléna, výkonného výboru a jejích sekcí v 1. pololetí 2022.

3.2. Zasedání Výkonného výboru Komise

V souladu s čl. VII Statutu je Výkonný výbor subsidiárním orgánem Komise. Je složen z předsedy, prvního a druhého místopředsedy, vedoucího tajemníka, zástupců ministerstev a předsedů odborných sekcí Komise. Zasedání Výkonného výboru se konají dle potřeby, nejméně dvakrát ročně.

V roce 2021 se uskutečnila tři zasedání Výkonného výboru, a to ve dnech 30. dubna, 4. června a 22. října. Projednávána byla běžná agenda spojená s činností Komise (otázky Statutu a personálních záležitostí, zasedání odborných sekcí, informace o výsledcích zasedání orgánů UNESCO, informace o činnosti Sítě přidružených škol UNESCO v ČR, informace o udělovaných záštitách) a příprava plenárních zasedání Komise. Nad rámec těchto témat se výbor zabýval aktuální situací okolo projednávání návrhu stavebního zákona, informací ze Světové konference ke vzdělávání pro udržitelný rozvoj (17. – 19. 5. 2021, Berlín) či přípravou na 41. Generální konferenci UNESCO (9. – 24. 11. 2021, Paříž).

3.3. Zasedání odborných sekcí a ad hoc pracovních skupin Komise

V souladu s čl. VIII Statutu jsou odborné sekce poradními útvary Komise, které jsou složeny z členů Komise, kteří projeví zájem v dané sekci působit, jakož i z dalších odborníků, kteří

nejsou členy Komise. Zasedání odborných sekcí se konají dle potřeby, zpravidla dvakrát ročně. K řešení konkrétních úkolů může sekce ustavit *ad hoc* pracovní skupiny.

Komise na svém plenárním zasedání dne 17. prosince 2015 rozhodla o ustavení tří odborných sekcí, které byly opětovně ustaveny i na plenárním zasedání dne 13. prosince 2019 při příležitosti zahájení nového čtyřletého funkčního období Komise:

- (1) Sekce pro vzdělávání, vědu a informatiku;
- (2) Sekce pro kulturu a komunikaci;
- (3) Sekce pro životní prostředí.

V souladu s čl. VIII odst. 2 Statutu Komise jmenuje předsedy odborných sekcí předseda Komise na návrh Komise z řad jejích členů. Předseda Komise přijal návrhy nominací na opětovné jmenování předsedy odborných sekcí, které byly schváleny na plenárním zasedání dne 13. prosince 2019 a s účinností od 1. ledna 2020 jmenoval PhDr. Zdenku Mansfeldovou, CSc., předsedkyní Sekce pro vzdělávání, vědu a informatiku, Mgr. Lenku Lázňovskou předsedkyní Sekce pro kulturu a komunikaci a PhDr. Ivana Ryndu předsedou Sekce pro životní prostředí. Mandát předsedů odborných sekcí je dvouletý. S koncem roku 2021 se PhDr. Z. Mansfeldová vzdala mandátu a od 1.1. 2022 byla jmenována předsedkyní Sekce pro vzdělávání, vědu a informatiku RNDr. J. Dlouhá, Ph.D. Ostatním dvěma předsedům sekcí byl mandát obnoven.

3.3.1. Sekce pro vzdělávání, vědu a informatiku

Sekce pro vzdělávání, vědu a informatiku se v roce 2021 sešla dvakrát. První zasedání proběhlo 7. dubna a na programu bylo především téma Občanská věda jako cesta k posílení společenské odpovědnosti, velmi aktuální i v souvislosti s pandemií. Dále Sekce vyslechla informace o připravované konferenci World Environmental Education Congress 2022 v Praze a aktuality ze Sítě přidružených škol UNESCO v ČR. Druhé zasedání, společné se Sekcí pro kulturu a komunikaci dne 18. listopadu je zachyceno v bodě 3.3.2.

3.3.2. Sekce pro kulturu a komunikaci

Sekce pro kulturu a komunikaci se v roce 2021 sešla rovněž dvakrát, a to v rámci společných zasedání s dalšími sekcemi. Na společném zasedání Sekce pro životní prostředí a Sekce pro kulturu a komunikaci dne 13. ledna se projednával především aktuální vývoj okolo rekodifikace stavebního práva s cílem dohodnout se na společném postupu v této problematice. Výsledkem jednání bylo vytvoření dvou pracovních skupin, z nichž jedna byla pověřena přípravou dopisu ČK na MMR a věcně příslušné výbory Parlamentu ČR, akcentujícího otázku naplnění veřejných zájmů v oblasti kultury a životního prostředí, a druhá skupina vytvořila podklady pro webinář v Senátu (prezentační materiál nazvaný Ochrana hodnot UNESCO ve světle stavebního práva), na němž později vystoupil předseda ČK. Obsáhlý webinář „Nový stavební zákon – rychlost versus kvalita“ se konal dne 25.2.2021 - viz bod 3.5.

Podzimní společné zasedání Sekce pro kulturu a komunikaci a Sekce pro vzdělávání, vědu a informatiku dne 18. listopadu bylo věnováno dopadům pandemie Covid-19 na sektory kultury a vzdělávání, k čemuž členové sekcí vyslechli tři tematické prezentace (k dopadům Covid-19 na profesionální umění, o projektu mapování dopadů na veřejné kulturní služby a o šetření České školní inspekce k distanční výuce na školách). Společné zasedání se rovněž zabývalo výstupy konference „Současné umění v historických zahradách,“ vč. doporučení k pořádání výstav současného umění v historických zahradách.

3.3.3. Sekce pro životní prostředí

Společné zasedání se Sekcí pro kulturu a komunikaci je zachyceno v bodě 3.3.2. V druhém pololetí roku 2021 se zasedání Sekce pro životní prostředí neuskutečnilo.

3.3.4. Ad hoc pracovní skupina k programu UNESCO Paměť světa

Ad hoc pracovní skupina k programu UNESCO Paměť světa, jehož cílem je zachování nejvýznamnějšího dokumentárního dědictví lidstva a jeho zpřístupnění prostřednictvím moderních technologií, v roce 2021 nezasedla s ohledem na pokračující přezkum programu a pozastavení nominačního procesu do Registru Paměť světa (viz níže v části 4.5.1).

3.4. Záštity České komise pro UNESCO

Komise obdržela v roce 2021 celkem 18 žádostí o záštitu České komise pro UNESCO, přičemž v 16 případech tato záštita byla udělena na základě kladného stanoviska věcně příslušného rezortu a po schválení ze strany členů Komise v souladu s Pravidly pro udělování záštit. Ve dvou případech záštita udělena nebyla z důvodu negativního stanoviska rezortu. Přehled úspěšných žádostí za rok 2021 shrnuje následující tabulka:

Č.	Název projektu	Pořadatel	Místo konání
1	Udržitelnost v knihovnách	Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR (SKIP ČR)	ČR (a online)
2	Historické zahrady Kroměříž 2021	Klub UNESCO Kroměříž	Kroměříž
3	49. ročník Mezinárodní dětské výtvarné výstavy Lidice 2021	Památník Lidice	Památník Lidice, další místa v ČR i v zahraničí
4	MHF Letní slavnosti staré hudby (22. ročník)	Collegium Marianum - Týnská škola s. r. o.	Kostel sv. Šimona a Judy, Zámek Troja, Břevnovský klášter, Emauzský klášter, Strahovský klášter, kostel sv. Martina ve zdi
5	Mezinárodní festival divadelních škol SETKÁNÍ-ENCOUNTER 2021	Janáčkova akademie múzických umění	online
6	XXVI. OTEVŘENO Kolín 2021	Evropské centrum pantomimy neslyšících z.s. (ECPN)	Hradec Králové, Brno, Plzeň, Jablonec n. N., Městské divadlo v Kolíně (celostátní kolo)
7	Hydrologické dny 2021	Český hydrometeorologický ústav	Otevřená zahrada, Brno; také online
8	26. ročník Postgraduálního kurzu polymerní vědy	Ústav makromolekulární chemie AV ČR, v.v.i.	Ústav makromolekulární chemie AV ČR, v.v.i. Praha 6
9	Konference k 50. výročí CHKO Žďárské vrchy	AOPK ČR	Senát PČR, Nové Město na Moravě
10	Panelová výstava Nominace ruční výroby skla do Reprezentativního seznamu nemateriálního kulturního dědictví lidstva UNESCO	Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou	Jablonec, Praha, Brno
11	Konference českých a německých geoparků	Národní geopark Barrandián	Příbram
12	Mezinárodní sklářské	Střední	Valašské Meziříčí

	symposium	uměleckoprůmyslová škola sklářská Valašské Meziříčí	
13	Mezinárodní kongres environmentální výchovy a vzdělávání pro udržitelný rozvoj (WEEC 2022)	WEEC Network, Masarykova Univerzita Brno	Praha a další lokality v ČR
14	10. ročník projektu 72 hodin	Česká rada dětí a mládeže	lokality v ČR
15	Konference je věnovaná 11. výročí zápisu Vesnických masopustních obchůzek a masek na Hlinecku na Reprezentativní seznam nemateriálního kulturního dědictví lidstva	Muzeum v přírodě Vysočina	Hlinsko
16	Festa Accademica	Unie českých pěveckých sborů	Praha

3.5. Spolupráce Komise se státními a nestátními organizacemi

V roce 2021 pokračovala úspěšná spolupráce Komise se společností L'Oréal Česká republika a Akademií věd ČR na programu L'Oréal – UNESCO „Pro ženy ve vědě“. Již 15. ročníku české edice tohoto stipendijního projektu se účastnilo celkem 66 vědkyň, přičemž cílem programu je podpořit vědeckou kariéru žen. Tři nadané vědkyně z oblasti medicíny, fyziologie a genetiky rostlin si mezi sebou rovným dílem rozdělily cenu 600 tisíc korun.

Česká komise pro UNESCO v r. 2021 dále podpořila aktivity Klubu ekologické výchovy, kterému Sekretariát Komise poskytl organizační podporu při realizaci literární a výtvarné soutěže pro školy zaměřené na Zdraví rostlin (téma vyhlášené OSN a UNESCO) a soutěže „Škola udržitelného rozvoje“.

V rámci přípravy na webinář k návrhu nového stavebního zákona, který se konal 25. 2. 2021 pod záštitou a za účasti místopředsedkyně Senátu RNDr. Jitky Seitlové, spolupracovala ČK UNESCO s nevládní organizací Zelený kruh, která byla jeho hlavním organizátorem. K přípravě odborných podkladů k vystoupení předsedy ČK byla kromě členů ČK Martina Zídka, Martiny Páskové a dalších přizvána externí spolupracovnice JUDr. Hana Müllerová, Ph.D. z Ústavu státu a práva AV ČR.

3.6. Výstupy Komise

Dne 16. června 2021 byla členy Komise schválena Výroční zpráva České komise pro UNESCO za rok 2020. Výroční zpráva byla zveřejněna na webových stránkách Ministerstva zahraničních věcí.

Komise sama nedisponuje prostředky pro vlastní publikační činnost, její prezentace na internetu je součástí webových stránek MZV¹.

3.7. Rozdělení dotací ze státního rozpočtu

Komise se na rozdělování dotací ze státního rozpočtu nepodílí.

¹

https://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/cr_v_mezinarodnich_organizacich/unesco/ceska_komise_pro_unesco/index.html

4. ČINNOST V PROGRAMOVÝCH OBLASTECH UNESCO

4.1. Činnost v oblasti kultury

4.1.1. Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví (1972)

V roce 2021 proběhlo 44. rozšířené zasedání Výboru pro světové dědictví (Fuzhou, Čína) plně online. České republice se podařilo zopakovat úspěch z roku 2019, neboť opět proměnila dvě nominace. Výbor zapsal na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví Významná lázeňská města Evropy a Dlouhověké bukové lesy a pralesy Karpat a dalších oblastí Evropy, první přírodní památku v ČR (více o přírodní památce světového dědictví v sekci 4.3.4. na str. 15). Do nadnárodní sériové nominace lázeňských měst, kterou koordinovala ČR, bylo dále zapojeno Německo, Rakousko, Belgie, Francie, Itálie a Velká Británie. Českou stranu v ní reprezentují lázně v Karlových Varech, v Mariánských Lázních a ve Františkových Lázních.

V lednu roku 2021 byla také předložena Centru světového dědictví revidovaná nominace Žatec a krajina žateckého chmele pro zápis na Seznam světového dědictví, a tím započal její hodnotící proces. Po kontrole úplnosti nominační dokumentace byla zorganizována hodnotící mise ICOMOS na místě a vypracovány doplňující informace. Na podzim se delegace ČR zúčastnila Panelu světového dědictví ICOMOS, a začala připravovat odpovědi na Průběžnou zprávu ICOMOS k hodnocení.

Pokud jde o památky světového dědictví v ČR, proběhlo v roce 2021 setkání site manažerů v Kutné Hoře za účelem výměny zkušeností a informací jednotlivých správců světového dědictví v ČR.

Na jaře se uskutečnil on-line mezinárodní workshop zorganizovaný kolem tématu ochrany hodnot kulturního dědictví v územním plánování a Metropolitního plánu hl. m. Prahy (Historické centrum Prahy) s názvem *Integrating Urban Heritage in Urban Planning Processes*.

V rámci správy přeshraniční památky světového dědictví *Hornický region Krušnohoří/Erzgebirge* se sešla k online jednání česko-saská Řídící skupina.

I v roce 2021 pokračovaly online workshopy, mezinárodní jednání a debaty z oblasti světového dědictví. Centrum světového dědictví pořádalo několik jednání na téma kulturní dědictví spojeného s postkonfliktní obnovou, a dále na téma „*Kodex chování v rámci agendy světového dědictví*“. Sekretariát UNESCO také zaštil sérii on-line debat iniciativy *Our World Heritage* na různá témata z agendy světového dědictví.

4.1.2. Úmluva o zachování nemateriálního kulturního dědictví (2003)

ČR je od roku 2020 členem Výboru pro zachování nemateriálního kulturního dědictví. V roce 2021 byla ČR zvolena za člena Byra Výboru a pracovala s kolegy na přípravě dalšího zasedání Výboru v prosinci 2021. ČR navrhla novou pracovní metodu, která spočívá ve včasném rozesílání pozměňovacích návrhů a následných neformálních konzultacích mezi členy výboru. Zlepšení transparentnosti procesu předkládání pozměňovacích návrhů a usnadnění možnosti neformálních konzultací členů Výboru v rámci různých volebních skupin se projevilo během zasedání výboru, kdy navržená pracovní metoda přispěla k dosahování konsensu a zlepšila tak rozhodovací proces výboru.

4.1.3. Haagská úmluva o ochraně kulturních statků za ozbrojeného konfliktu (1954) a její dva protokoly (1954, 1999)

MKČR i v roce 2021 zaslalo dobrovolný příspěvek do Fondu na ochranu kulturních statků v případě ozbrojeného konfliktu, který byl zřízen, aby umožnil poskytování finanční nebo jiné pomoci při vytváření opatření a ustanovení na ochranu kulturních statků v době míru (např. zpracování žádostí o zvýšenou ochranu památek, zajištění odborných misí, konzultací, atd.). Finanční pomoc z Fondu je také možné využít při zajištění urgentních či dočasných opatření na ochranu kulturních statků za ozbrojeného konfliktu nebo jejich rehabilitace po jeho skončení.

4.1.4. Úmluva o ochraně a podpoře rozmanitosti kulturních projevů (2005)

UNESCO v roce 2021 pokračovalo v organizaci mnoha iniciativ a programů v digitálním prostoru. ČR opět přispěla do Fondu pro kulturní rozmanitost péčí Ministerstva kultury dobrovolným příspěvkem, čímž se zařadila po bok ostatních států EU. Fond je určen na pomoc konkrétním věcným projektům ze zemí s méně rozvinutou kulturní infrastrukturou, které jsou adresovány Mezivládnímu výboru pro ochranu a podporu rozmanitosti kulturních projevů.

4.1.5. Úmluva o opatřeních k zákazu a zamezení nedovoleného dovozu, vývozu a převodu vlastnictví kulturních statků (1970)

Co se týče agendy této Úmluvy, během roku 2021 proběhlo několik velmi přínosných on-line konferencí ohledně problematiky nedovoleného obchodu s kulturními statky.

4.1.6. Český komitét Modrého štítu v r. 2020

V roce 2021 bylo naplánováno uskutečnění generálního shromáždění mezinárodní neziskové organizace Modrý štít (Blue Shield, BS) v Praze, odloženého kvůli pandemii z roku 2020. Český národní komitét Modrého štítu (ČKMŠ) se ujal organizace, nicméně během podzimu 2021 bylo vzhledem k průběhu pandemie zřejmé, že s tímto záměrem opět nelze počítat. Následně se uskutečnilo virtuální jednání v návaznosti na taktéž virtuální připomenutí 25. výročí ustavení Modrého štítu. ČKMŠ k této příležitosti jako náhradu za původně plánovanou prezentaci v rámci generálního shromáždění připravil vydání speciálního Zpravodaje, kde prezident BS přiblížil působení a cíle organizace a zástupci signatářů ČKMŠ představili své působení v oblasti péče o české a předovýchodní kulturní dědictví a jeho ochrany. Anglické vydání je přístupné online na stránkách BS, české pak tiskem ve Věstníku Asociace muzeí a galerií ČR č. 5/2021. V předvečer virtuálního generálního shromáždění zajistil ČKMŠ všem účastníkům exkluzivní přístup k filmu *Destruction of Memory*, na téma ztrát neocenitelných uměleckých děl, předmětů a historických památek v důsledku války a terorismu. S podporou MK ČR uhradil ČKMŠ práva k promítání.

4.1.7. Výročí UNESCO

Program Výročí UNESCO se od roku 1952 podílí na připomínání historických událostí a významných osobností členských států. V roce 2021 rozhodla 41. Generální konference UNESCO zařadit do kalendáře významných výročí na období 2022-23 také 200. výročí narození G. J. Mendela.

4.2. Činnost v oblasti vzdělávání

4.2.1. Cíl udržitelného rozvoje č. 4 – kvalitní vzdělávání

Česká republika klade klíčový důraz na agendu udržitelného rozvoje v oblasti vzdělávání. Vzdělávací systém ČR považuje rovný přístup ke vzdělávání za svou prioritu, čemuž odpovídá také akcentace této problematiky v soustavě strategických dokumentů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT). V říjnu 2020 byla přijata Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+ (Strategie 2030+), která je zásadním strategickým dokumentem pro oblast vzdělávací politiky. Strategie 2030+ reflektuje a akcentuje hlavní úkoly Cíle udržitelného rozvoje č. 4., zaměřuje se na rozvoj kompetencí v oblasti udržitelného rozvoje, snížení nerovností ve vzdělávání, přístup ke kvalitnímu vzdělávání a rozvoj digitálních kompetencí žáků i učitelů.

Implementace jednotlivých cílů udržitelného rozvoje:

a) Cíl: Do roku 2030 zajistit, aby všechny dívky a chlapci měli přístup k bezplatnému, rovnému a kvalitnímu primárnímu a sekundárnímu vzdělávání s odpovídajícími výstupy

Rovný přístup ke vzdělávání je zakotven ve školském zákoně č. 561/2004 Sb., v paragrafu 2 (Zásady a cíle vzdělávání), který zaručuje bezplatné základní a střední vzdělávání státních občanů ČR nebo jiného členského státu Evropské unie ve školách, které zřizuje stát, kraj, obec nebo svazek obcí. Tento paragraf v odst. 1 písm. a) rovněž uvádí, že rovný přístup ke vzdělání má každý státní občan ČR nebo jiného členského státu EU, a to bez jakékoli diskriminace z důvodu rasy, barvy pleti, pohlaví, jazyka, víry a náboženství, národnosti, etnického nebo sociálního původu, majetku, rodu a zdravotního stavu nebo jiného postavení občana.

Dětem, žákům a studentům se speciálními vzdělávacími potřebami jsou na základě doporučení školského poradenského zařízení a písemného informovaného souhlasu zákonných zástupců bezplatně poskytována podpůrná opatření, jež slouží k zajištění individuálního a rovného přístupu při inkluzivním vzdělávání v běžných školách.

Prováděcím předpisem školského zákona je vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů. V průběhu roku 2019 byla připravována její novela, která nabyla účinnosti k 1. 1. 2020. Jejím cílem je zefektivnit implementaci inkluzivního vzdělávání tak, aby mělo každé dítě, žák či student rovné možnosti ve vzdělávání, snižovala se administrativní zátěž pedagogických pracovníků za účelem zvýšení časových možností k pedagogické práci s dětmi, žáky a studenty a bylo systémově řešeno zajištění podpůrných opatření personálního charakteru.

MŠMT se zaměřuje také na to, aby byl přístup ke vzdělávání zajištěn spravedlivě, bez ohledu na etnicitu, původ a socio-ekonomické nebo zdravotní znevýhodnění. V roce 2021 pokračovala realizace projektu ESF s názvem Společné vzdělávání a podpora škol krok za krokem, implementace Akčního plánu inkluzivního vzdělávání – metodická podpora (APIV A). Projekt podporuje zavádění a realizaci společného vzdělávání a efektivní implementaci určených úkolů v rámci APIV. V projektu MŠMT sleduje postup při zavádění a realizaci společného (inkluzivního) vzdělávání a navrhuje a ověřuje možnosti řešení; podporuje pedagogické pracovníky při uskutečňování společného (inkluzivního) vzdělávání; podporuje výuku češtiny jako druhého jazyka u dětí a žáků-cizinců (s odlišným mateřským jazykem); vytváří referenční rámec českého znakového jazyka pro úroveň A1 až B2. V paralelně realizovaném projektu Podpora společného vzdělávání v pedagogické praxi zajišťuje MŠMT podporu implementace společného vzdělávání (inkluze) a jeho realizaci na českých školách. Cílem projektu je zvýšit podporu společného vzdělávání u všech zainteresovaných skupin a posílit osobnostní a profesní kompetence pedagogických pracovníků, managementu škol a školských zařízení potřebné k realizaci společného vzdělávání v MŠ, ZŠ, SŠ, zájmovém a neformálním vzdělávání. Dále je cílem realizace osvětových kampaní, které jsou zaměřené na školy, rodiče, ale i na odbornou a širokou veřejnost.

Podobná opatření jsou zajištěna i žákům s dalšími znevýhodněními, zejména s jiným mateřským jazykem, než je čeština (u těchto žáků počet podpořených narostl téměř pětinasobně) a žákům socio-kulturně znevýhodněným (v tomto případě počet podporovaných žáků narostl devítinasobně od zavedení opatření).

V roce 2021 zavedlo MŠMT revidovaný systém podpory vzdělávání dětí a žáků cizinců. Povinnost poskytovat jazykovou podporu dětem s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka v povinném předškolním vzdělávání je nově součástí Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Cizinci mají nárok na jazykovou podporu v českém jazyce, která je poskytována přímo v mateřské škole v posledním povinném roce před nástupem do povinné školní docházky. Nárok na jazykovou podporu pro začlenění do základního vzdělávání má nově přichozí cizinec. Rozsah podpory je minimálně 100 hodin, maximálně 200 hodin. Jazyková příprava je bezplatná a je poskytována přímo v kmenové škole nebo ve škole, která je v rámci určitého území pro tuto přípravu určena. Žák se účastní jazykové přípravy dopoledne a je z výuky ostatních předmětů uvolněn, případně odpoledne. Jazyková příprava probíhá zpravidla prezenční formou, některé školy ji poskytují také formou distanční výuky.

Společné vzdělávání je v ČR podporováno také pomocí Evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF). Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání v rámci svých výzev umožňuje mimo jiné realizovat projekty zaměřené na zkvalitnění inkluzivního

vzdělávání, poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, nebo na podporu škol nacházejících se v prostředí sociálně vyloučených lokalit.

Další důležitou oblastí, které věnuje v rámci inkluzivního vzdělávání MŠMT velkou pozornost, je podpora sociálně znevýhodněných romských žáků. Mezi klíčové dotační tituly MŠMT v této oblasti patří například dotační podpora sociálně znevýhodněných romských žáků středních škol, konzervatoří a studentů vyšších odborných škol. Cílem je podpořit romské žáky/studenty ve studiu, zlepšit jejich vzdělávací výsledky, zamezit jejich předčasným odchodům ze vzdělávání. V roce 2021 bylo takto podpořeno 99 škol, což představuje cca 838 žáků a studentů.

Předmětem dalšího dotačního titulu je podpora integrace romské menšiny. MŠMT pomocí tohoto programu podporuje vzdělávání romských dětí a žáků, kteří přicházejí z nerovného prostředí, ve kterém jim hrozí nejen sociální vyloučení, ale také nerovné šance pro získání kvalitního vzdělání. Cílem programu je zajištění základních podmínek pro rozvoj společného vzdělávání romských žáků v hlavním vzdělávacím proudu prostřednictvím projektů, které podporují předškolní vzdělávání romských dětí, zvyšují jejich účast v předškolním vzdělávání i připravenost na úspěšné zahájení školní docházky, podporují spolupráci rodiny a školy v oblasti předškolního a základního vzdělávání, přispívají k úspěšnému vzdělávání romských žáků na základní škole a působí preventivně proti předčasnému ukončení vzdělávání romských žáků, podporují úspěšný přechod romských žáků základních škol na střední školy a napomáhají úspěšné integraci romských a ostatních dětí a žáků prostřednictvím volnočasových aktivit.

Dotační výzva má čtyři podporované tematické okruhy:

- a) Předškolní vzdělávání
- b) Spolupráce rodiny a školy v oblasti předškolního a základního vzdělávání
- c) Vzdělávání romských žáků na ZŠ a podpora úspěšného přechodu na střední školu
- d) Volnočasové aktivity pro romské děti a žáky

V roce 2021 bylo podpořeno 29 projektů v celkové výši 12 875 000 Kč.

Programem dotační podpory školního stravování sociálně znevýhodněných žáků základních škol se podporují hlavně rodiny samozáživitelů nebo rodiny, které se ocitly dlouhodobě v nepříznivé finanční situaci a velice těsně nespĺňují podmínky pro pobírání dávek v hmotné nouzi. Cílem je zabezpečení pravidelné stravy pro žáky, ale i zlepšení jejich podmínek pobytu ve škole. V roce 2021 bylo na program vyčleněno 60 mil. Kč.

Na podporu inkluze a sociální integrace dětí se speciálními vzdělávacími potřebami byly v roce 2021 zaměřeny i projekty zjednodušeného vykazování, tzv. šablony (ESIF), prostřednictvím nichž mohly školy získat např. personální podporu v podobě sociálního pedagoga, školního asistenta, školního psychologa či školního speciálního pedagoga, finanční prostředky na vzdělávání pedagogů v oblasti inkluze nebo na aktivity zaměřené na zlepšování komunikace a spolupráce s rodinami dětí a veřejností a další.

b) Cíl: Do roku 2030 zajistit, aby všechny dívky a chlapci měli přístup ke kvalitnímu předškolnímu vzdělávání a péči, tak aby byli připraveni na primární vzdělávání

Česká republika klade velký důraz na implementaci konkrétních kroků pro naplňování tohoto cíle. Školský zákon stanovuje povinnost bezúplatně zařadit přednostně do předškolního vzdělávání děti ve věku 5 let, které v následujícím roce začnou realizovat povinnou školní docházku. Předškolní vzdělávání se organizuje pro děti ve věku zpravidla od tří do šesti let, nejdříve pak od věku dvou let, přičemž ty nemají na přijetí do mateřské školy právní nárok. V roce 2019 bylo novelou vyhlášky č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, účinnou od 1. 9. 2020, zavedeno zrušení povinnosti zřizovat samostatnou třídu pro dvouleté děti. Od září 2017 jsou přednostně přijímány děti od čtyř let, od září 2018 od tří let.

Zavedení povinného posledního ročníku předškolního vzdělávání od 5 let dítěte si klade za cíl podpořit co nejspravedlivější startovní podmínky žáků a jejich dobrou přípravu na vstup do primárního vzdělávání. V současnosti jej navštěvuje 97 % populační kohorty. Dalším z kroků

je soustavné budování a navyšování kapacit mateřských škol v regionech a lokalitách s nedostatkem míst, a to jak prostřednictvím národních, tak i ESIF zdrojů.

c) Cíl: Do roku 2030 zajistit rovný přístup ke kvalitnímu, cenově dostupnému, odbornému a terciárnímu vzdělávání

Česká republika soustavně podporuje zvyšování kvality vysokých škol i systému udělování akreditací. V roce 2016 např. vznikl nezávislý Národní akreditační úřad pro vysoké školství. Pro zajištění lepšího navázání vysokoškolských studií na potřeby pracovního trhu při zachování vysokého potenciálu pro rozvoj akademického výzkumu byly novelou vysokoškolského zákona z roku 2016 vytvořeny dva profily bakalářských a magisterských vysokoškolských studijních programů, a to profesní a akademické.

Problematika přístupu k terciárnímu vzdělávání je zakotvena ve Strategickém záměru ministerstva pro oblast vysokých škol na období od roku 2021, v operačním cíli „Posílit motivaci vysokých škol rozvíjet nabídku a inovovat metody flexibilních forem vzdělávání, včetně vzdělávání poskytovaného online“. Důležitým cílem v této oblasti je poskytnout finanční a organizační podporu těm pracovníkům a součástem vysokých škol, kteří se rozvoji flexibilních forem vzdělávání aktivně věnují, a posílit finanční motivaci vysokých škol k jejich poskytování.

d) Cíl: Do roku 2030 zajistit, aby všichni občané měli znalosti týkající se udržitelného rozvoje, lidských práv, genderové rovnosti a konceptu globálního občanství

Záměrem ČR je zajistit, aby všichni občané měli znalosti týkající se udržitelného rozvoje, lidských práv, genderové rovnosti a konceptu globálního občanství. ČR a MŠMT přistupují k plnění tohoto kroku zejména skrze rámcové vzdělávací programy.

Oblast „Výchova demokratického občana“ vede žáka k aktivnímu občanství a obhajování a dodržování lidských práv a svobod, vychovává ho k úctě k zákonu a rozvíjí jeho cit pro spravedlnost, svobodu, toleranci a odpovědnost.

V rámci průřezového tématu „Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech“ je opět celý jeden okruh věnován pouze oblasti s názvem „Jsme Evropané“, jež předává žákům informace o kořenech a zdrojích evropské civilizace, integrace, ale také o fungování EU a jejích institucí.

Oblasti udržitelného rozvoje se cíleně věnuje závazné průřezové téma Environmentální výchova.

4.2.2. Světová konference UNESCO o vzdělávání k udržitelnému rozvoji 2021

Ve dnech 17. – 19. května 2021 se konala Světová konference UNESCO o vzdělávání k udržitelnému rozvoji, která si kladla za cíl zdůraznit roli vzdělávání pro udržitelný rozvoj jako klíčového faktoru pro úspěšné dosažení všech cílů udržitelného rozvoje a procesu obnovy po pandemii COVID-19. Na konferenci v rámci ministerského kulatého stolu, který se konal ve virtuální podobě, vystoupil se svým příspěvkem náměstek pro řízení sekce mezinárodních vztahů, EU a ESIF PhDr. Mgr. Václav Velčovský, Ph.D.

Náměstek Velčovský poděkoval za možnost prezentovat aktivity České republiky v dané oblasti a zdůraznil, že cíl udržitelného rozvoje věnovaný vzdělávání (SDG 4) je reflektován ve Strategii vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+, která se zaměřuje na kompetence udržitelného rozvoje, rovný přístup ke vzdělání či snižování regionálních nerovností, a v dalších strategických dokumentech MŠMT. Náměstek dále uvedl, že jednou z priorit MŠMT je revidovat rámcové vzdělávací programy, které by reflektovaly potřeby 21. století, zmínil také důležitost spolupráce státního sektoru s akademickou sférou, neziskovými organizacemi či veřejností.

Důležitým výstupem konference je Berlínská deklarace o vzdělávání k udržitelnému rozvoji.

4.2.3. Zasedání a činnost Řídícího výboru Cíle udržitelného rozvoje 4 (SDG 4)

První pololetí činnosti Řídícího výboru bylo charakterizováno dvěma tématy. Jedním bylo 14. ledna 2021 a poté v březnu téma dopadů uzavření škol v důsledku pandemie Covid-19. Druhým byla zásadní reforma struktury řízení procesu směřování k dosažení Cíle udržitelného rozvoje 4.

V prvním případě byly identifikovány závažné dopady uzavření škol, které vedlo ke zvýšení vzdělávacích nerovností mezi zeměmi rozvojového a vyspělého světa, zejména mezi dívkami a chlapci a rovněž k výraznému nárůstu počtu dětí a mladistvých, kteří předčasně zůstávají mimo vzdělávání. V reakci na tuto situaci byly formulovány priority strategie obnovy a navrženy její relevantní a realistické indikátory.

Ve druhém případě Řídící výbor řešil návrh Sekretariátu UNESCO na efektivnější mechanismus mezinárodní spolupráce (Global Cooperation Mechanism – GCM), k posílení řízení procesu směřování k dosažení Cíle udržitelného rozvoje 4 do roku 2030.

Dne 28. června 2021 se uskutečnilo jednání Řídícího výboru Cíle udržitelného rozvoje 4, kterého se za volební skupinu II (země střední a východní Evropy) účastnil prof. Stanislav Štech. Toto jednání, na kterém byla připomínkována zásadní změna mechanismu globální spolupráce, vyústilo v radikální reformu řídicího procesu. Byl ustaven Řídící výbor Cíle udržitelného rozvoje 4 na nejvyšší úrovni (HLSC – High Level Steering Committee). Ten odděluje politickou strukturu řízení (ministři členských zemí zastupující jednotlivé regiony – volební skupiny, představitelé UNESCO, reprezentanti klíčových multilaterálních aktérů atd.) od expertního poradního sboru. HLSC využívá dvě hlavní platformy prezentace a šíření výsledků pečlivějšího monitorovacího procesu pokroku k Cíli 4 umožňující politiku více založenou na důkazech. Jsou jimi Globální zasedání o vzdělávání (*GEM - Global Education Meeting*) a Politické fórum na nejvyšší úrovni (*HLPF – High Level Political Forum*). Cílem změny řídicího procesu je vyšší pružnost, informované rozhodování a zaangażování nejvyšších politických orgánů členských států.

4.2.4. Global Education Meeting 2021

Dne 13. července 2021 proběhlo jednání GEM 2021 na ministerské úrovni rovněž za účasti předsedy České komise pro UNESCO, pana prof. Stanislava Štecha v roli pozorovatele. Toto jednání definitivně potvrdilo výše zmíněnou změnu GCM a hlavně otevřelo proces formování Řídícího výboru na vysoké úrovni. Hlavními tématy byly kromě postcovidové obnovy témata inkluzivních opatření při zachování kvality vzdělávání a také projednávání nástrojů zvýšení investic do vzdělávání a finanční pomoci zemím s nejnižším HDP.

4.2.5. Generální konference UNESCO 2021

Ve dnech 9. až 24. listopadu 2021 se v Paříži uskutečnilo 41. zasedání Generální konference UNESCO – viz též bod 5.2.

Dominantním tématem prvního týdne konání 41. Generální konference bylo vzdělávání, kterému UNESCO věnuje rostoucí pozornost i v souvislosti s dopady pandemie Covid-19. GŘ Audrey Azoulay ve svém úvodním vystoupení v plénu konference připomněla, že školy jsou stále zcela či částečně uzavřeny v 65 zemích, což dopadá na 750 milionů studentů a žáků. Již před vypuknutím pandemie bylo dle GŘ Audrey Azoulay mimo školský systém na 260 milionů dětí a lze se obávat, že se tento počet zvýší v důsledku dlouhých uzávěr vzdělávacích institucí. Ztíží se tak naplňování Cíle udržitelného rozvoje č. 4 (SDG 4) – zajištění dostupného a kvalitního vzdělávání pro všechny do roku 2030, v jehož koordinaci a provádění UNESCO zastává vůdčí úlohu. Kromě standardních bodů agendy (mj. přijetí mezinárodní standardní klasifikace vzdělávacích programů pro vyučující – International Standard Classification of Teacher Training Programmes, ISCED-T) bylo k tématu vzdělávání uskutečněno několik přidružených akcí. Dne 10. listopadu byla představena „Zpráva o budoucnosti vzdělávání“, která je výsledkem obsáhlých dvouletých konzultací a klade si za cíl upozornit na nezbytné proměny, jimiž musí vzdělávací sektor projít, aby se lépe vyrovnal s novými celosvětovými výzvami a potřebami lidstva. Ve stejný den se za účasti francouzského prezidenta Emmanuela

Macrona uskutečnilo zasedání ministrů školství na vysoké úrovni (Global Education Meeting), které mj. formálně ustavilo Řídící výbor na vysoké úrovni (viz výše), jehož úkolem bude periodicky nastavovat tematické priority pro Mechanismus pro globální spolupráci ve vzdělávání s cílem napomoci naplnění SDG 4. Výstupem zasedání je i přijetí Pařížské deklarace ke vzdělávání, jež upozorňuje na potřebu investic do vzdělávání jak v rámci národních rozpočtů, tak skrze navýšení prostředků pro rozvojovou spolupráci v tomto sektoru.

4.2.6. Katedry UNESCO

Program UNITWIN/UNESCO Chairs vznikl v roce 1992 a spočívá v zakládání kateder UNESCO a sítě UNITWIN mezi institucemi vysokoškolského vzdělávání. V současnosti existuje po celém světě více než 830 kateder UNESCO a programů spolupráce UNITWIN v téměř 120 státech.

Jedinou Katedrou UNESCO v České republice je Katedra UNESCO pro muzeologii a světové dědictví, která vznikla v roce 1994 a která je nedílnou součástí Ústavu archeologie a muzeologie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně a je také z jejího rozpočtu plně financována. V roce 2015 prošla katedra revitalizací a byl předložen nový projekt na léta 2015–2019 pod názvem „*Muzeologie – cesta k ochraně a zvyšování veřejného povědomí o kulturně historickém dědictví*“, na základě kterého se katedra i nadále zaměřuje na spolupráci na národní a mezinárodní úrovni, pořádání specializovaných kurzů a pravidelných přednášek zahraničních lektorů pro studenty Masarykovy univerzity, organizování, spoluorganizování a účast na profesních konferencích, seminářích a kolokviích, zprostředkování účasti studentů na profesních (dobrovolných) aktivitách v muzeích a na vydávání publikací. Katedra se tematicky věnuje teoretické a aplikované muzeologii a muzeologické péči o archeologické památky. Vedoucím katedry je prof. Mgr. Jiří Macháček, Ph.D. Činnost katedry řídí Rada, jejímiž členy jsou zástupci Masarykovy univerzity, Komise a hostující zahraniční profesori.

4.2.7. Síť přidružených škol UNESCO

Síť přidružených škol UNESCO (*UNESCO Associated Schools Network – ASPnet*) vznikla v roce 1953 a dnes je jejím členem více než 11,5 tisíc vzdělávacích institucí ve 182 zemích světa počínaje mateřskými školami a konče vysokými školami. Všechny tyto školy vedou své žáky a studenty ke čtyřem základním pilířům vzdělávání: učit se vědět, učit se konat, učit se být a učit se žít spolu. Hlavním cílem projektu je „*zlepšovat kvalitu vzdělávání pro všechny a přispívat k rozvoji lepšího porozumění mezi dětmi a mladými lidmi celého světa a tím přispívat k pevnému a trvalému míru*“. Přidružené školy UNESCO se v rámci své činnosti a v návaznosti na Průvodce pro národní koordinátory („*Guide for National Coordinators*“), který byl vydán Sekretariátem UNESCO v Paříži v roce 2018, zabývají třemi prioritními tématy: (1.) celosvětové občanství a kultura míru a nenásilí, (2.) udržitelný rozvoj a udržitelný životní styl, (3.) mezikulturní učení, podpora kulturní rozmanitosti a kulturního dědictví.

ČR (tehdy ČSSR) se do celosvětového projektu Síť přidružených škol UNESCO zapojila již v roce 1966 a v současnosti je jejím členem 52 základních, základních uměleckých, středních, středních odborných a vyšších odborných škol. Samotná aktivita jednotlivých škol je velmi různorodá. Věnují se nejen vlastním dlouhodobým víceoborovým projektům v rámci uvedených tří prioritních oblastí, ale pořádají také Týden škol UNESCO, který je zaměřený na společně vybrané téma související s mezinárodním rokem vyhlášeným OSN nebo UNESCO. Ve školním roce 2020/2021 byly tématy Týdne škol UNESCO „75. výročí OSN“, „Mezinárodní den biodiverzity“ a „Mezinárodní den dobrovolníků“.

Jednou ročně se koná tzv. Valné shromáždění, kterého se účastní zástupci všech škol sdružených v Síti. Valné shromáždění určuje směřování Síť pro příslušný školní rok a střednědobý výhled, slouží také k výměně zkušeností a informací mezi jednotlivými členy Síť. Valné shromáždění také rozhoduje o přijímání nových škol do Síť a volí členy Koordinačního týmu. Již 27. zasedání Valného shromáždění, které hostilo Gymnázium J. Opletala v Litovli, se uskutečnilo ve dnech 20. a 21. září 2021. Během zasedání byla přijata

nová témata Týdne škol UNESCO na školní rok 2021/2022 („Umělá inteligence a 100. výročí RUR K. Čapka“, „Světový den výživy“ a „Světový den svobody tisku“), k nimž proběhly inspirativní přednášky.

Výkonným orgánem Sítě je tzv. Koordinační tým, který je složen z deseti volených zástupců škol, národního koordinátora a zástupce MŠMT. Zástupci škol jsou do týmu voleni během Valného shromáždění na tři roky. Předseda Koordinačního týmu je zástupcem Sítě v České komisi pro UNESCO. Úlohu národního koordinátora Sítě plní Sekretariát Komise, který rovněž spravuje webovou stránku www.skoly-unesco.cz.

4.3. Činnost v oblasti přírodních věd

4.3.1. Český národní komitét pro Mezinárodní geovědní program UNESCO

Mezinárodní geovědní program UNESCO (IGCP) byl založen v roce 1972 z podnětu československých geologů. Český národní komitét pracuje na dobrovolné bázi a ke své činnosti využívá sponzorské dary, které distribuuje prostřednictvím každoročně vypsané transparentní soutěže za účelem financování nákladů spjatých s účastí řešitelů projektů na významných mezinárodních zasedáních a případně s organizováním pracovních zasedání (domácích i mezinárodních). Hlavním sponzorem je od počátku akciová společnost Severočeské doly s tím, že v r. 2021 se dalším významným sponzorem stala společnost GIS-GEOINDUSTRY s.r.o. Komitét vykonává dlouhodobě roli národního zástupce programu IGCP. V roce 2021 se Česká republika aktivně účastnila na řešení následujících šesti projektů IGCP:

- *IGCP 637 (Heritage Stone Designation)*
- *IGCP 652 (Reading geologic time in Paleozoic sedimentary rocks)*
- *IGCP 653 (The onset of the Great Ordovician Biodiversification Event)*
- *IGCP 668 (Equatorial Gondwanan history and Early Palaeozoic Evolutionary Dynamics)*
- *IGCP 679 (Crataceous Earth Dynamics and Climate in Asia)*
- *IGCP 682 (Mine tailing revalorization).*

V rámci těchto projektů byly komitétu přiděleny celkem 3 granty za účelem podpory aktivit českých skupin a prezentace výsledků české geologie na mezinárodním fóru. Vinou přetrvávající globální koronavirové pandemie nebyla ani v letošním roce situace nakloněna fyzické účasti českých vědců na mezinárodních konferencích či terénních výzkumech. Grantové prostředky komitétu tak byly konstruktivně využity v rámci domácích aktivit. Nad rámec standartní výuky byly uspořádány studentské exkurze zaměřené na historickou a současnou těžbu rud a dekoračních kamenů na území ČR a rovněž pokračoval paleontologický výzkum východní části české křídové pánve. V rámci IGCP 682 se 12 studentů (členů pražské skupiny SGA na Přírodovědecké fakultě UK) zúčastnilo studijní exkurze zaměřené na historii zlatohorského rudního revíru včetně způsobů těžby a zpracování rud a současného průzkum zлата ve Zlatých Horách (provádí DIAMO s.p.) a rekultivace starých důlních děl.

Český národní komitét je dobře fungující orgán, jehož aktivity jsou ze strany UNESCO vysoce ceněny. Na úrovni ČR spolupracuje s Radou národních geoparků a Českým národním komitétem Mezinárodního hydrologického programu.

4.3.2. Rada národních geoparků

Rada národních geoparků je poradním orgánem ministra životního prostředí, který zajišťuje kromě stimulace a koordinace rozvoje a kvality národních geoparků také implementaci cílů Globálních geoparků UNESCO v ČR v rámci Mezinárodního programu geověd a geoparků. V současnosti je v ČR Globální geopark UNESCO Český ráj (zároveň je i národním geoparkem), osm dalších národních geoparků (Egeria, Železné hory, Kraj Blanických rytířů, Podbeskydí, Ralsko, Vysočina, Broumovsko, Barrandien) a dva kandidátské geoparky (Královská Šumava a Krajina Břidlice).

Vzhledem k pandemické situaci proběhlo jarní zasedání Rady (18. 5.) v online formátu. Podzimní zasedání (22. 9.) se konalo prezenčně (s některými účastníky připojenými online) v Národním geoparku Barrandien. Na tomto zasedání byli poprvé přítomni kolegové z Meziresortní komise Sítě geoparků Slovenské republiky, byly diskutovány společné problémy a výzvy. Následovala úspěšná česko-německá konference s názvem „Dědictví Země v geoparcích“, která se odehrála hybridní formou (většina českých, někteří slovenští a tři němečtí účastníci prezenčně, další čeští, němečtí, slovenští a italští účastníci online). Dva z německých účastníků byli dobrovolníci, kteří na základě vyslání německou Komisí pro UNESCO působili půl roku v Geoparku Český ráj a navázali tak na půlroční působení svých předchůdců v tomto geoparku.

Na základě výsledků revalidačního řízení bylo ministru životního prostředí doporučeno recertifikovat Národní geopark Železné hory a Český ráj na další čtyři roky. Rada se shodla a předala ministru životního prostředí informaci o potřebě národní strategie pro národní geoparky a vytvořila první podklady.

První český delegát nově vzniklé platformy Globální síť geoparků - Youth Forum se v prosinci zúčastnil 9. konference globálních geoparků UNESCO na ostrově Jeju (Korea).

Ministerstvo životního prostředí podpořilo tři následující geologicky zaměřené studie: 1. Petrografie vulkanitů a sedimentů vybraných geotopů Národního geoparku Broumovsko, 2. Vytvoření aplikace zájmových turistických geologických bodů pro Národní geopark Vysočina a 3. Historická těžba železných rud v Národním geoparku Ralsko.

Po celý rok navzdory pandemické situaci probíhala podpora vzdělávání zaměřeného na geoparky, výklad geologického dědictví a geoturismus v online formě. Např. na Univerzitě Hradec Králové tato témata představují součást osnov studijního programu Katedry rekreologie a cestovního ruchu a studentům jsou umožněny praxe i pracovní stáže v českých i zahraničních geoparcích. V tomto roce byli představitelé národních geoparků i studenti této univerzity opět zapojeni do projektu TAČR pro usměrňování návštěvnosti z přetížených lokalit mj. na nedocenené geostezky a geolokality Národních geoparků Český ráj, Železné hory a Broumovsko.

Zástupci Globálního geoparku UNESCO Český ráj a předsedkyně Rady se zúčastnili několika online zasedání Koordinačního výboru Evropské sítě geoparků, Globální sítě geoparků a 9. online konference globálních geoparků UNESCO. Předsedkyně Rady kromě své účasti na několikadenním online zasedání Rady globálních geoparků UNESCO realizovala čtyři hodnotící mise v lokalitách aspirujících na globální geopark UNESCO (v Německu, Lucembursku a dvě v Ekvádoru) a přednášela na téma role znalostí domorodých komunit v latinsko-amerických geoparcích v rámci digitálního workshopu globálních geoparků UNESCO "GEO-SCHEMAS 2021 First Edition: Inter-regional workshop on creative economy".

Byl úspěšně završen přeshraniční projekt GECON (síť geologické spolupráce), který vyústil v plodné partnerství českých, německých a polských geoparků a geologických institucí (studijní cesty, workshopy, letní školy, terénní exkurze, regionální konference, putovní výstavy, metodické materiály atd.). Výsledky realizovaných projektů i možnosti zapojení dalších institucí pracovní skupiny jsou k dispozici na webové stránce www.gecon.online.

4.3.3. Mezivládní program Člověk a biosféra

MŽP ve spolupráci s AOPK ČR a Stálou delegací ČR při UNESCO v Paříži řešilo v srpnu a září 2021 setrvání Biosférické rezervace (dále jen „BR“) Křivoklátsko v síti Člověk a biosféra UNESCO (Man and Biosphere, dále jen „MaB“). Důvodem byly nedoplněné informace ve vztahu k zonaci BR a zapojení místních stakeholderů do rozhodovacích procesů v rámci BR. Tato situace byla důsledkem určitých komunikačních problémů mezi Sekretariátem MaB a zástupci národního komitétu a po intervenci MŽP byl tento problém vyřešen.

Ve vztahu k Národnímu komitétu MaB podniklo MŽP na konci roku 2021 další administrativní kroky, které byly nezbytné pro transformaci Národního komitétu MaB z AV ČR. Dokončení tohoto procesu se očekává během prvního pololetí 2022.

4.3.4. Dlouhověké bukové lesy a pralesy Karpat a dalších oblastí Evropy

V lednu 2020 předložila Česká republika Centru světového dědictví UNESCO v Paříži spolu s podklady dalších jedenácti evropských zemí podrobný návrh na rozšíření stávající lokality světového dědictví *Dlouhověké bukové lesy a pralesy Karpat a dalších oblastí Evropy* o národní přírodní rezervaci Jizerskohorské bučiny. Na základě doporučení odborníků z Mezinárodní unie ochrany přírody (IUCN), kteří zmiňovaný ekosystém globálního významu navštívili v září 2020, schválilo 28. července 2021 44. rozšířené zasedání Výboru pro světové dědictví konané v čínském městě Fu-čou zapsání NPR Jizerskohorské bučiny na Seznam světového dědictví UNESCO. Jedná se o vůbec první přírodní lokalitu světového dědictví UNESCO v České republice. Z 29 lokalit původních nebo dlouhověkých lesů zařazených do nominace nakonec uspělo bez připomínek jen devět, mezi nimi NPR, dalších šest míst se stalo součástí světového dědictví s určitými podmínkami.

4.3.5. Mezivládní hydrologický program

V roce 2021 probíhala finalizace IX. fáze programu ve formě konzultací s členskými státy. Nejvýznamnější aktivitou Českého národního výboru pro hydrologii bylo uspořádání dvojice tradičních konferencí: XXIX. Conference of the Danubian Countries on Hydrological Forecasting and Hydrological Bases of Water Management (6.-8. září 2021) a navazující Hydrologické dny 2021 (9. – 10. září 2021) v Brně. Záznam průběhu a výstupy konferencí jsou k dispozici na webových stránkách <https://info.chmi.cz/konference/danube2021/> a <https://info.chmi.cz/konference/hydroDny2021/>.

4.4. Činnost v oblasti společenských a humanitních věd

4.4.1. Doping ve sportu

Mezinárodní úmluva proti dopingu ve sportu (dále jen „Úmluva“) byla přijata na Generální konferenci UNESCO v Paříži dne 19. 10. 2005. Jde o mnohostrannou smlouvu, která pro ČR vstoupila v platnost dne 1. 6. 2007 (č. 58/2007 Sb. m. s.) a jejímž účelem je harmonizace a podpora boje proti dopingu ve sportu jako jednoho z negativních jevů, který je se sportem spojen. Nedílnými součástmi Úmluvy jsou Příloha I „Seznam zakázaných látek a metod“ a Příloha II „Mezinárodní standard pro terapeutické výjimky“. Pro rok 2021 byla aktualizována Příloha I a Příloha II. Tato aktualizace reaguje na vývoj nových látek a metod zneužívaných k dopingu ve sportu a také zjednodušuje pro sportovce i lékaře použití některých nejméně závažných dopingových látek k lékařským účelům a vstoupila v platnost dne 1. 1. 2021. ČR naplňuje Úmluvu i její aktualizaci prostřednictvím Antidopingového výboru ČR, který zabezpečuje antidopingový program ČR. Národní sportovní federace a sportovci jsou řádně informováni a poučováni o změnách Příloh Úmluvy a musí je dodržovat. Případy porušení antidopingových pravidel jsou projednávány disciplinárními orgány v ČR a mezinárodními sportovními federacemi a jsou trestány odpovídajícími sankcemi za provinění.

4.4.2. Program UNESCO pro řízení společenských přeměn (MOST)

Jedná se o jediný společenskovední program UNESCO, který se zabývá vytvářením veřejných politik, transformačními procesy a řízením společenských přeměn. Program podporuje vědecké přístupy k řízení společnosti, umožňuje široký přístup k datům o společnosti, nabízí udržitelnost řešení společenských problémů a výměnu mezi zadavateli, řešiteli a uživateli v oblastech spadajících do společenskovední problematiky. Členem Mezivládní rady programu MOST v letech 2017-2021 byl člen Komise doc. PhDr. Zdeněk Uherek, CSc. Program je postaven na třech hlavních pilířích: 1. na výzkumu, 2. využití výzkumu v rozhodovacích procesech, 3. na využití výzkumu ve vzdělávání. Z programových priorit, tak, jak byly rozvíjeny v letech 2020-21 (Philosophy; Silk Roads; General History of Africa; Sustainability of Science; Facilitating Intergovernmental Debate; Futures Literacy; MOST Schools) se nejdynamičtěji střední Evropy dotkly iniciativy soustředěné v oblasti

Sustainability Science, jako jednoho z ústředních bodů tématu udržitelného rozvoje, který byl též jedním z hlavních bodů strategie MOST 2016–2021. V rámci agendy Sustainability Science byla široce diskutována iniciativa „Bridges“ implementovaná NABO (North Atlantic Biocultural Organization), kolem které se vytváří globální koalice institucí zabývajících se udržitelným rozvojem. Téma související s iniciativou Bridges se stalo též jedním z živě diskutovaných bodů Mezivládní rady programu MOST, jež se uskutečnila ve dnech 30. – 31. března 2021. Celkové zaměření dílčích programů jednotlivých projektů MOST se i díky této iniciativě stále více orientuje na otázku vstupu humanitních a sociálních věd do environmentální problematiky.

4.5. Činnost v oblasti komunikace a informací

4.5.1. Mezinárodní program UNESCO Paměť světa

Program UNESCO Paměť světa vznikl v roce 1992 s cílem usnadnit uchování a ochranu dokumentárního dědictví a jeho zpřístupňování. V roce 1995 byl v rámci zmíněného programu vytvořen mezinárodní Registr Paměť světa, v němž má ČR zapsáno osm památek dokumentárního dědictví. Program procházel od podzimu 2017 přezkumem, v souvislosti s nímž byl ze strany generální ředitelky UNESCO do odvolání pozastaven proces dalších nominací dokumentárního dědictví pro zápis do Registru Paměť světa. K posunu došlo v roce 2021, kdy byl proces nominování významného dokumentárního dědictví do Mezinárodního registru Paměti světa znovuotevřen a ČR do něj nominovala Archiv Antonína Dvořáka a Mollovu mapovou sbírku.

4.5.2. Mezivládní rada Mezinárodního programu pro rozvoj komunikace (IPDC)

V rámci 41. Generální konference UNESCO (viz bod 5. 2.) byla ČR zvolena na období 2021 – 2024 do Mezivládní rady Mezinárodního programu pro rozvoj komunikace (IPDC), který se zabývá projekty s tematikou svobody projevu, svobody sdělovacích prostředků a bezpečnosti novinářů. Je to jediné multilaterální fórum v systému OSN, jehož cílem je mobilizovat mezinárodní společenství k diskusi a podpoře rozvoje médií v rozvojových zemích. Program nejen poskytuje podporu mediálním projektům, ale také usiluje o zajištění zdravého prostředí pro růst svobodných a pluralitních sdělovacích prostředků primárně v rozvojových zemích „globálního Jihu“. Projekty IPDC měly významný dopad na širokou škálu oblastí, které zahrnují mimo jiné podporu nezávislosti a plurality sdělovacích prostředků, rozvoj komunitních médií, rozhlasových a televizních společností, modernizaci národních a regionálních zpravodajských agentur a školení mediálních profesionálů. Za 40 let IPDC mobilizovalo přibližně 120 milionů USD na více než 2000 projektů ve více než 140 rozvojových zemích a zemích v procesu transformace.

4.6. Ostatní aktivity členů České komise pro UNESCO

4.6.1. UNESCO v marketingových aktivitách agentury CzechTourism

České památky UNESCO jsou jedny z nejvyhledávanějších a nejatraktivnějších turistických cílů pro domácí i zahraniční turisty v České republice. Přestože se CzechTourism soustředí i na propagaci nových, méně známých témat, hmotné i nehmotné dědictví UNESCO tvoří páteř propagačních aktivit agentury a „značku“, která dobře funguje na blízkých i vzdálených trzích.

V roce 2021 bylo agenturou CzechTourism realizováno několik marketingových aktivit – press a fam tripů, workshopů a expozic – zaměřených na prezentaci památek UNESCO. Značný důraz byl přitom kladen na vizibilitu nových památek UNESCO, které nejsou zahraničním návštěvníkům zatím tolik známé. Specificky na památky UNESCO byl například zaměřen press trip pro francouzské novináře, realizovaný ve spolupráci s polskou centrálou cestovního ruchu, v rámci něhož byl navštíven Národní hřebčín v Kladrubech, Litomyšl a Olomouc. Mediální výstupy otištěné v předních španělských denících z press tripu

realizovaného ve spolupráci se zahraničním zastoupením CzechTourism v Madridu zase dostaly do povědomí španělské veřejnosti Lázeňský trojúhelník. Ve spolupráci s Českým centrem v Rotterdamu byly v rámci expozice českých vánočních ozdob na pěti místech v Nizozemsku představeny tradiční vánoční ozdoby firmy Rautis a expozici doplnil i workshop.

5. ZAHRANIČNÍ AKCE

5.1. Výkonná rada UNESCO

5.1.1. 211. řádné zasedání Výkonné rady UNESCO

Ve dnech 7. - 21. dubna 2021 proběhlo virtuálně 211. zasedání Výkonné rady UNESCO (dále jen „VR“). Mezi hlavní body patřilo slyšení generální ředitelky Audrey Azoulay, která se jakožto jediný kandidát ucházela o své znovuzvolení na listopadové Generální konferenci UNESCO, dále projednávání Střednědobé strategie organizace na období 2022-2029 a rozpočtu na období 2022-2025 a přípravě 41. Generální konference (dále jen „GK“). Komplikovaná diskuse se vedla k organizaci Fóra mladých (UNESCO Youth Forum), zejména pokud jde o způsob jmenování zástupců mládeže. Dále se VR věnovala dopadům pandemie v oblasti vzdělávání a snaze navrátit děti do škol, prohlubování digitální propasti či nerovnostem v distribuci vakcín. Členské státy hodnotily pozitivně dokumenty ke Střednědobé strategii a rozpočtu, ale vzhledem k neshodě v lidskoprávním přístupu bylo rozhodnuto o svolání mimořádného zasedání Výkonné rady v červenci 2021, která dokumenty následně doporučila k předložení 41.GK.

5.1.2. 212. řádné zasedání Výkonné rady UNESCO

Ve dnech 6.- 20. října 2021 se v Paříži konalo 212. zasedání VR UNESCO, na kterém rezonovalo zejména téma vzdělávání v souvislosti s pandemií, vč. podpory učitelů, inkluze dívek, digitalizace výuky a apelů na vzájemnou solidaritu v poskytování vakcín. Zaznívaly obavy z aktuální situace v Afghánistánu. Generální ředitelka UNESCO označila za čtyři hlavní výzvy, před nimiž organizace stojí, problematiku vzdělanostní, ekologickou, budování míru a odolné společnosti (vč. kultury a ochrany dědictví) a posilování důvěry ve vědu. Současnou GŘ Audrey Azoulay nominovala VR UNESCO na opětovné zvolení do čela organizace v rámci listopadové 41. GK - podpořilo ji 55 z 57 hlasujících členů VR. Výkonná rada dále k přijetí na 41. GK doporučila Střednědobou strategii organizace na období 2022-2029 a Program a rozpočet na období 2022-2025, přičemž členové VR ocenili dobrou vzájemnou provázanost obou dokumentů. Mezi další projednávaná témata 212. VR patřila plánovaná mezinárodní konference Mondiacult 2022, k jejímuž obsahu proběhl na podzim 2021 konzultační proces s členskými státy, či organizace Fóra mladých v listopadu 2021, kdy bylo rozhodnuto o jeho konání online a o podmínkách pro nominaci účastníků.

5.2. Generální konference UNESCO

Nejvyšším řídicím orgánem UNESCO je jeho Generální konference, která sdružuje všech 193 členských zemí organizace (a 12 přidružených zemí, mezi něž nově přibýly Alandské ostrovy) a pravidelně se schází každé dva roky.

Ve dnech 9. – 24. listopadu 2021 se v Paříži uskutečnilo 41. zasedání Generální konference (GK) UNESCO. Hlavními cíli zasedání bylo projednání a schválení Střednědobé strategie na roky 2022-2029, operativní strategie pro prioritu Afrika na období 2022-2029, programu a rozpočtu organizace na roky 2022–2025 či přijetí Doporučení k etice umělé inteligence a Doporučení k otevřené vědě.

Delegace ČR na zasedání, vedená náměstkem MZV A. Chmelařem, zahrnovala také zástupce dalších rezortů. Součástí 41. GK byly oslavy 75. výročí založení organizace za účasti hlav států a vlád. V reakci na výzvu UNESCO, aby se členské státy zapojily do oslav zasláním

videozdravice, dodala ČK pro UNESCO příspěvek ČR, který přednesl hejtman Karlovarského kraje v kontextu zapsání tří českých měst mezi slavná lázeňská města Evropy na Seznam světového dědictví UNESCO v r. 2021. V rámci 41. GK dále proběhla volba generální ředitelky UNESCO, v níž byl přesvědčivým počtem hlasů členských států potvrzen druhý mandát pro stávající GŘ Audrey Azoulay. Proběhly také volby členských států do subsidiárních orgánů UNESCO, v nichž Česká republika uspěla a byla zvolena na čtyřleté období do Mezivládní rady Mezinárodního programu pro rozvoj komunikace (IPDC), který se zabývá projekty s tematikou svobody médií (viz bod 4.5.2.).

41. GK schválila Střednědobou strategii UNESCO na léta 2022-2029 a program a rozpočet organizace na období 2022-2025. Organizace dle obou dokumentů hodlá soustředit maximální pozornost na oblast vzdělávání vč. kontextu dopadů pandemie, přičemž v celkovém rozpočtu byla na tento sektor alokována více než třetina prostředků, v čistě programových položkách pak cca 50 procent (na kulturní sektor cca 25 procent). Tématu vzdělávání byly věnovány také prestižní akce na okraj zasedání GK, jichž se zúčastnil předseda České komise pro UNESCO. Byla přijata deklaráce upozorňující na potřebu investic do vzdělávání a představena „Zpráva o budoucnosti vzdělávání“ v horizontu roku 2050. Dále 41. GK přijala dvě klíčová doporučení – k otevřené vědě a k etice umělé inteligence, kterým předcházely obsáhlé konzultační procesy. Zejm. v případě doporučení k etice umělé inteligence se jedná vůbec o první nastavení standardů na půdě globální mezinárodní organizace. Byla také podpořena některá významná výročí let 2022-23, vč. 200 let od narození J. Mendela. Jednou z doprovodných akcí 41. GK bylo také (online) Fórum mládeže UNESCO, kde ČR měla svou zástupkyni, jež byla nominována díky spolupráci České rady dětí a mládeže. Na zasedání GK navázalo zasedání shromáždění smluvních států Úmluvy o světovém dědictví (WHC), jehož se účastnila delegace MKČR.

6. VÝDAJE KOMISE V KČ ZA SLEDOVANÝ ROK

Členství v Komisi je čestné. Její členové nejsou za svou činnost odměňováni, ani jim nejsou propláceny cestovní náhrady. Jejich případná účast na akcích UNESCO, jež se konají v zahraničí, je hrazena z prostředků věcně příslušných ministerstev nebo institucí a organizací, které je na akce vysílají. Komise je koordinátorem a zprostředkovatelem při výběru účastníků, na financování se však nepodílí.

Komise v roce 2021 nezařadila žádné veřejné zakázky. Žádné účelové prostředky nebyly Komisi v roce 2021 přiděleny.

Agenda Sekretariátu Komise je vykonávána třemi zaměstnanci ve služebním poměru, kteří jsou zařazeni v Odboru OSN a globálních otázek MZV ČR.

7. PLÁN ČINNOSTI A ROZPOČET KOMISE

7.1. Plán činnosti Komise

Spolupráce ČR s UNESCO je v programových oblastech UNESCO (vzdělávání, kultura, přírodní vědy, společenské a humanitní vědy, komunikace a informace) dána zejména mezinárodně právními závazky, které pro ČR vyplývají z mnohostranných mezinárodních smluv sjednaných UNESCO (úmluvy UNESCO), a řádným programem UNESCO na dané období. Tato spolupráce je prováděna a financována věcně příslušnými ministerstvy v souladu se zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy, v platném znění.

Plán činnosti Komise se řídí především harmonogramem činnosti UNESCO a povinnostmi vyplývajícími ze Statutu Komise, zejména pokud jde o zasedání Komise a jejích orgánů.

7.2. Rozpočet Komise

Komise nedisponuje vlastním rozpočtem. Výdaje na chod Sekretariátu Komise jsou součástí rozpočtu MZV.

UNESCO využívá příspěvkovou stupnici schvalovanou Valným shromážděním OSN a upravenou dle počtu členských států UNESCO. Procentuální výše příspěvku České republiky do UNESCO byla v roce 2021 0,401 % z celkového rozpočtu organizace. ČR zaplatila v roce 2021 z rozpočtové kapitoly MZV celkový mandatorní finanční příspěvek do UNESCO ve výši 556 453 USD a 428 816 EUR. ČR dále uhradila příspěvek do Fondu světového dědictví ve výši 10 499 USD z titulu smluvní strany Úmluvy o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví a příspěvek do Fondu pro zachování nemateriálního kulturního dědictví ve výši 10 499 USD z titulu smluvní strany Úmluvy o zachování nemateriálního kulturního dědictví.

V roce 2021 byly rovněž poskytnuty dobrovolné příspěvky. Z rozpočtové kapitoly MZV směřoval finanční příspěvek ve výši 300.000 CZK do Globálního fondu na obranu médií (Global Media Defence Fund). Fond spravovaný UNESCO má za cíl rozšířit ochranu médií a zlepšit přístup novinářů ke specializované právní pomoci. ČR zvýšila svůj profil v UNESCO při založení fondu v roce 2018, když se stala jedním z prvních pěti přispěvatelů a v současnosti stále zaujímá výsadní místo mezi celkově 14 přispívajícími státy. Fond přispívá k implementaci Akčního plánu OSN k bezpečnosti novinářů a problému beztrestnosti.

Z rozpočtové kapitoly MK přispěla ČR dobrovolným příspěvkem ve výši 10 479 USD do Mezinárodního fondu pro kulturní rozmanitost, který je určen na pomoc konkrétním projektům ze zemí s méně rozvinutou kulturní infrastrukturou, a dobrovolným příspěvkem ve výši 270 000 CZK do Fondu na ochranu kulturních statků za ozbrojeného konfliktu. ČR rovněž poskytla příspěvek ve výši 21 980 USD do Fondu světového dědictví UNESCO za účelem pokrytí nákladů na hodnocení nových nominací pro zápis na Seznam světového dědictví v rámci mechanismu, který byl pro tyto potřeby přijat Výborem pro světové dědictví a umožňuje státům předkládajícím nové nominace zlepšit financování této klíčové činnosti odborného posuzování nových nominací.

V roce 2021 tak ČR přispěla do rozpočtu UNESCO celkovou částkou 24 790 570 Kč.